

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
доцент Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ
« 30 » 08 2024 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
«ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА З ОСНОВАМИ МЕДИЧНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ ТА КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ»

підготовки фахівців
галузі знань
спеціальності
курс навчання
освітній ступінь
факультети

на другому (магістерському) рівні
22 Охорона здоров'я
222 Медицина
IV
магістр
медичний, медико-фармацевтичний

Схвалено на засіданні організаційно-методичної комісії з виробничої практики

«29» серпня 2024 року, протокол № 1

Завідувач відділу виробничої практики,
к.мед.н.

Наталія ВОЛОШИНОВИЧ

Чернівці, 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Відділ	Навчально-тренінговий центр симуляційної медицини, Відділ виробничої практики
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Волошинович Наталія Сергіївна – завідувач відділу виробничої практики, доцент закладу вищої освіти кафедри акушерства та гінекології, к.мед.н.; voloshynovych@bsmu.edu.ua; Годованець О.С. – доцент закладу вищої освіти кафедри педіатрії, неонатології та перинатальної медицини, к.мед.н., доцент; godovanec.oleksij@bsmu.edu.ua Гресько М.Д. – доцент закладу вищої освіти кафедри акушерства та гінекології, к.мед.н., доцент; gresko.maryna@bsmu.edu.ua Кнут Р.П. – доцент закладу вищої освіти кафедри кафедри загальної хірургії, к.мед.н., доцент; knut.ruslan@bsmu.edu.ua Коротун О.П. – доцент закладу вищої освіти кафедри педіатрії та дитячих інфекційних хвороб, к.мед.н., доцент; elena_korotun@bsmu.edu.ua Перижняк А.І. – асистент кафедри догляду за хворими та вищої медсестринської освіти, к.мед.н.; peryzhniak.alla@gmail.com Смандич В.С. – доцент закладу вищої освіти кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб, керівник навчально-тренінгового центру симуляційної медицини, к.мед.н., доцент; Smandych_vitaliy@bsmu.edu.ua Хлуновська Л.Ю. – доцент закладу вищої освіти кафедри педіатрії та медичної генетики, к.мед.н., доцент; khlunovska.liudmyla@bsmu.edu.ua Щудрова Т.С. – доцент закладу вищої освіти кафедри фармакології, к.мед.н., доцент; shchudrova.tetiana@bsmu.edu.ua Юр'єва Л.М. – доцент закладу вищої освіти кафедри акушерства, гінекології та перинатології, к.мед.н., доцент; yuryeva.lilia@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка відділу на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/viddil-virobnichoyi-praktiki/
Веб-сайт	https://cosmit.bsmu.edu.ua/
E-mail	practice@bsmu.edu.ua cosmit@bsmu.edu.ua

Адреса	Відділ виробничої практики – пл. Театральна, 2, м. Чернівці; Навчально-тренінговий центр симуляційної медицини – вул. Руська, 87, м. Чернівці.
Контактний телефон	+38 (0372) 51-32-40

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Лекції	0
Практичні заняття	42
Самостійна робота	108
Вид заключного контролю	Диференційний залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Навчальна дисципліна «Виробнича лікарська практика з основами медичної комунікації та клінічного мислення» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Медицина» системних медичних знань, вмінь та навичок, необхідних для професійної діяльності лікаря у сучасних умовах охорони здоров'я. Дисципліна об'єднує теоретичну підготовку та практичний досвід, спрямований на інтеграцію знань з різних клінічних спеціальностей та розв'язання реальних медичних завдань. Навчальна дисципліна спрямована на оволодіння здобувачами вищої освіти системних медичних знань, вмінь та навичок діагностики та лікування терапевтичних, хірургічних, гінекологічних, педіатричних патологій та невідкладних станів, освоєння методів клінічного обстеження пацієнтів, проведення консультацій, вивчення етіології, клініки, диференційної діагностики, лікування та реабілітації найпоширеніших захворювань.

У процесі проходження виробничої практики студенти набувають навичок клінічного обстеження, постановки діагнозу, призначення лікування та проведення моніторингу стану пацієнтів. Програма практики включає роботу з основними клінічними напрямками, зокрема терапія, хірургія, педіатрія, акушерство та гінекологія, невідкладні стани. Навчальна дисципліна передбачає розвиток навичок невідкладної медичної допомоги, швидкої оцінки стану пацієнта, алгоритмів реанімації, стабілізації стану та надання домедичної і першої допомоги при загрозливих життєвих ситуаціях.

Клінічне мислення визнано ключовою професійною компетенцією фахівців у галузі охорони здоров'я. Основи клінічного мислення є важливою складовою підготовки студентів-медиків до майбутньої професійної діяльності. Заняття спрямоване на формування у слухачів ключових компетенцій, необхідних для ефективного аналізу клінічних випадків, прийняття обґрунтованих рішень щодо діагностики, лікування та профілактики захворювань. Основною метою курсу є розвиток навичок критичного мислення, клінічного аналізу, а також уміння інтегрувати теоретичні знання в реальну медичну практику.

Необхідність вивчення основ медичних комунікацій та навичок спілкування з пацієнтом зумовлена тим, що спілкування лікаря з пацієнтом займає центральне місце в клінічній практиці. За своє життя лікарі проводять біля 200 000 консультацій. Водночас, у спілкуванні між лікарями і пацієнтами можуть виникати серйозні проблеми. Комунікаційна компетентність – одна з найважливіших складових клінічної компетенції - за умов ефективного спілкування пацієнти частіше задоволені лікуванням, краще запам'ятовують, розуміють, а отже і виконують рекомендації лікаря, покращуються результати лікування, пацієнти менше скаржаться та рідше виникають конфліктні ситуації.

Завдяки практичній підготовці в умовах лікарських установ чи симуляційного центру з використанням манекенів, тренажерів, симуляційних пацієнтів студенти розвивають клінічне мислення, вміння приймати оперативні рішення та працювати у міждисциплінарних командах. Це дозволяє їм не тільки закріпити теоретичні знання, але й отримати необхідний практичний досвід для успішної майбутньої професійної діяльності у сфері медицини.

Види навчальних занять згідно з навчальним планом: практичні заняття та самостійна робота здобувача. Навчальна практика передбачає: засвоєння практичних навичок з обстеження тематичних хворих, постановки попереднього діагнозу, призначення лабораторного та/чи інструментального обстеження, проведення диференційної діагностики захворювань; визначення тактики ведення тематичного хворого, принципів лікування таких хворих відповідно до їхнього діагнозу чи спрямовування пацієнта до профільного спеціаліста.

Організація освітнього процесу здійснюється за вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача, необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Наказ МОН України № 93 від 08.04.1993 року «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» і про внесення змін до нього № 351 від 20.12.1994 року (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>);
- Наказ МОЗ України № 690 від 07.12.2005 року “Про затвердження Положення про організацію та проведення практики студентів вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів I-II рівнів акредитації”;
- Наказ МОЗ України № 179 від 03.10.1995 року “Про затвердження інструкції про виробничу практику студентів медичного, лікувального, педіатричного, медико-профілактичного, стоматологічного і фармацевтичного факультетів вищих навчальних закладів III - IV рівня акредитації” (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0446-95#Text>);
- Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Буковинського державного медичного університету (<https://cutt.ly/YriXAhjA>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-ocinyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);

- Правила внутрішнього трудового розпорядку Буковинського державного медичного університету (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/pravila-vnutrishnogo-rozporyadku.pdf>);
- Правила поведінки здобувачів освіти Буковинського державного медичного університету (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/08/507-adm.pdf>)

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (практичних, самостійна робота, диференційний залік) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених практичних занять та часу самостійної роботи відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
Анатомія людини	Внутрішня медицина
Гістологія, цитологія та ембріологія	Педіатрія
Латинська мова та медична термінологія	Хірургія
Медична біологія та молекулярна біологія	Акушерство і гінекологія
Медична хімія	Неврологія
Медична та біологічна фізика	Екстрена та невідкладна медична допомога
Фізіологія	Загальна практика (сімейна медицина)
Патоморфологія	
Патофізіологія	
Фармакологія	
Загальна хірургія	
Пропедевтика внутрішньої медицини	
Пропедевтика педіатрії	

Мікробіологія, вірусологія та імунологія	
Медична психологія та ментальне здоров'я	

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Метою навчальної дисципліни «Виробнича лікарська практика з основами медичної комунікації та клінічного мислення» є формування системних медичних знань, вмінь та навичок діагностики, принципів лікування та профілактики у різних клінічних напрямках, зокрема терапії, хірургії, педіатрії, гінекології та невідкладних станах; оволодіння знаннями стосовно основних клінічних ознак терапевтичних, хірургічних, гінекологічних, педіатричних хвороб та принципів діагностики і ведення вагітних жінок; обізнаність стосовно об'єктивних та суб'єктивних проявів захворювань, знання основних методів діагностики, лікувальних та профілактичних заходів у тематичних хворих. Забезпечення здобувачів освіти системними знаннями, практичними вміннями та навичками, необхідними для ефективної роботи лікаря в різних клінічних умовах. Формування здатності до комплексного клінічного обстеження, постановки діагнозу та організації лікування пацієнтів. Розвиток навичок міждисциплінарної взаємодії та прийняття оперативних рішень у ситуаціях, що потребують невідкладної медичної допомоги. Ознайомлення здобувачів освіти з реальними умовами роботи лікарських установ, а також з принципами організації та надання медичної допомоги на різних рівнях охорони здоров'я.

Клінічне мислення забезпечує формування у майбутніх працівників охорони здоров'я системи знань з теоретичних основ і моделей клінічного мислення та навичок збору інформації, інтерпретації даних, синтезу інформації, генерування гіпотез і диференційних діагнозів, прийняття рішень, розробки планів ведення та лікування, а також аналізу та уникнення когнітивних помилок, ґрунтуючись на принципах пацієнт-орієнтованого підходу до надання медичної допомоги. Ця освітня компонента забезпечує покращання як соціальних навичок, так і загальних та професійних компетентностей.

Медичні комунікації мають на меті підготовку студента згідно з професійними вимогами щодо систематизації та поглиблення теоретичних знань, удосконалення і засвоєння практичних навичок з питань пацієнт-орієнтованого консультування, комплексного структурованого підходу до обстеження та збору анамнезу, набутті професійного рівня готовності до самостійної роботи з консультування різних груп хворих та менеджменту відносин «пацієнт-лікар».

6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Виробнича лікарська практика з основами медичної комунікації та клінічного мислення» є: закріплення теоретичних знань з різних клінічних напрямків (терапія, хірургія, педіатрія, гінекологія) через набуття практичного досвіду.

- ✓ Вивчення основних клініко-діагностичних ознак, особливостей клінічного перебігу розповсюджених захворювань, їх профілактики та лікування;

- ✓ Розвиток клінічного мислення та навичок самостійного прийняття рішень у процесі діагностики та лікування.

- ✓ Формування вмінь ефективного спілкування з пацієнтами та роботи в команді з колегами для забезпечення комплексної медичної допомоги.

- ✓ Ознайомлення з організацією роботи лікарських установ та алгоритмами надання медичної допомоги на різних рівнях охорони здоров'я.

- ✓ Відпрацювання процедур клінічного обстеження, проведення фізикальних досліджень, збору анамнезу захворювання і життя, інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних обстежень.

- ✓ Розвиток навичок надання екстреної допомоги та організації роботи в умовах невідкладних станів.

- ✓ Набуття і закріплення виконання практичних навичок;

- ✓ Збір анамнезу і фізикальне обстеження хворих та аналіз їх результатів;
- ✓ Планування схеми обстеження конкретного хворого залежно від особливостей клінічного перебігу захворювання;
- ✓ Аналіз результатів основних лабораторних й інструментальних методів дослідження;
- ✓ Визначення провідних патологічних симптомів і синдромів при найбільш поширених захворюваннях;
- ✓ Трамбування загальних принципів лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених терапевтичних, хірургічних, педіатричних і гінекологічних захворювань;
- ✓ Оволодіння методами діагностики та надання невідкладної допомоги на дошпитальному етапі;
- ✓ Оволодіння необхідними медичними маніпуляціями;
- ✓ Опанування ведення медичної документації в стаціонарі;
- ✓ Оволодіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця;
- ✓ Застосування людино-орієнтованого підходу в комунікації з пацієнтами;
- ✓ Побудова відносин з пацієнтами та членами їх родин засновані на взаємоповазі, взаєморозумінні, відповідальності, забезпечуючи підтримку, співчуття, конфіденційність та право на автономію;
- ✓ Оволодіння основними техніками медичної комунікації;
- ✓ Вміння розпізнавати і долати комунікаційні бар'єри;
- ✓ Опанування техніки встановлення ефективного зв'язку та емпатійних стосунків з пацієнтом (техніка активного слухання, невербальної комунікації, адаптація мови до рівня розуміння пацієнта);
- ✓ Оволодіння навичками комунікації у складних та конфліктних ситуаціях, конструктивної стратегії вирішення конфліктів;
- ✓ Вміння аналізувати психологічно-емоційний стан пацієнта, його можливості, потреби та очікування;
- ✓ Розвиток навички роботи в команді та комунікації в колективі;
- ✓ Здатність розпізнавати власні емоції та керувати ними;
- ✓ Формування навички аналізу клінічних випадків – навчання студентів визначенню ключових симптомів, їх систематизації та логічному аналізу для встановлення попереднього діагнозу;
- ✓ Розвиток критичного мислення – оволодіння методами критичного аналізу медичної інформації, зокрема, вміння оцінювати достовірність даних та визначати їхню значущість для постановки діагнозу;
- ✓ Засвоєння принципів диференційної діагностики – навчання алгоритмам і методам, які дозволяють звужувати спектр можливих діагнозів на основі специфічних клінічних ознак;
- ✓ Підвищення компетенції у використанні діагностичних інструментів – навчання інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних досліджень для формування обґрунтованого діагностичного висновку;
- ✓ Розвиток навичок прийняття клінічних рішень – формування вміння обирати оптимальні методи лікування на основі аналізу доступної інформації та клінічних протоколів;
- ✓ Підготовка до роботи в умовах невизначеності – навчання швидкому ухваленню рішень при недостатності даних та в умовах нестандартних клінічних ситуацій;
- ✓ Оволодіння основами медичної етики та комунікації з пацієнтами – розвиток навичок ефективної взаємодії з пацієнтами, обговорення діагностичних і лікувальних заходів, дотримання етичних норм у клінічній практиці;

✓ Інтеграція теоретичних знань у практичну діяльність – застосування теоретичних знань для вирішення реальних клінічних завдань, що сприяє кращій підготовці до подальшої медичної практики;

✓ Розвиток самостійності у прийнятті медичних рішень – формування вміння працювати самостійно, використовуючи клінічне мислення для ухвалення обґрунтованих рішень у професійній діяльності.

Завданням виробничої практики є закріплення знань та умінь, одержаних при вивченні основних клінічних та теоретичних дисциплін (обстеження хворого, встановлення клінічного діагнозу, призначення лікування, профілактика) і подальше вдосконалення практичних навичок, а також закріплення навичок санітарно-просвітницької роботи.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

7.2. Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

7.3. Спеціальні компетентності

ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.

ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, включаючи систему раннього втручання.

ФК 12. Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та підбору метода контрацепції.

ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

У результаті вивчення дисципліни «Виробнича лікарська практика з основами медичної комунікації та клінічного мислення» здобувач повинен:

8.1. Знати:

- етіологічні та патогенетичні фактори захворювань;
- класифікувати та аналізувати типову клінічну картину;
- складати план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу захворювання;
- демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації та профілактики захворювань;
- ставити діагноз;
- надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах;

- проводити диференційну діагностику та ставити попередній діагноз при типовому перебігу хвороб;
- прогнозувати перебіг захворювання;
- володіти морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації;
- поняття про людяність, емпатію, співчуття та співпереживання;
- принципи людино-орієнтованого (пацієнт-орієнтованого, пацієнт-центрованого) консультування;
- поняття про особисті кордони та суб'єктність. Види кордонів. Побудова здорових кордонів при роботі з пацієнтами;
- що таке конфлікт, причини виникнення, основні стратегії попередження та поведінки в конфліктних ситуаціях;
- поняття складний пацієнт. Як знайти ефективний підхід до таких пацієнтів;
- Калгарі-Кембриджська модель лікарської консультації. Вербальна і невербальна комунікація;
- принципи повідомлення поганих новин. Кризові емоційні стани, стадії горювання;
- конфіденційність та інформованість. Лікарська таємниця – юридичні та етичні аспекти;
- поняття про толерантність, різноманіття та рівність пацієнтів;

8.2. Вміти:

- збирати анамнез;
- оглядати пацієнта;
- планувати обстеження хворого;
- інтерпретувати дані лабораторних та інструментальних досліджень;
- проводити диференційну діагностику найбільш поширених захворювань при типовому їх перебігу;
- визначати попередній клінічний діагноз;
- визначати терапевтичну, хірургічну тактику;
- визначати тактику ведення пацієнта дитячого віку;
- визначати гінекологічну тактику ведення жінки;
- визначати лікувальне харчування;
- надавати екстрену медичну допомогу;
- вирішувати ситуаційні задачі;
- відпрацьовувати практичні навички біля ліжка хворого;
- вести медичну документацію;
- збирати та оцінювати інформацію про пацієнта
- використовувати інформаційні та комунікаційні технології
- встановлювати та дотримуватись професійних меж при взаємодії з пацієнтами, колегами, спільнотою
- співпереживати та налаштовувати свій стан відповідно до стану пацієнта
- справляється зі стресовими ситуаціями, зберігаючи високу ефективність
- приймати рішення в складних, кризових обставинах, а також в умовах невизначеності
- доносити свою точку зору, чути точку зору інших та складні комунікативні техніки, як то ведення переговорів, вирішення конфліктних ситуацій
- формувати легкий та комфортний перший контакт та подальше спілкування
- підтримувати комфортний стиль спілкування з колегами та пацієнтами (з дотриманням особистих кордонів)
- налагоджувати конструктивне спілкування в конфліктній ситуації
- враховувати всі аспекти життя пацієнта для оцінки впливу на здоров'я
- оцінювати емоційний стан пацієнта та готовність до змін, діє у відповідності до цієї готовності

- коректно, зі збереженням поваги та етичних норм пропонувати пацієнтам розглянути альтернативні варіанти рішення
- при прийнятті рішень прозоро враховувати інтереси перш за все пацієнтів та різних зацікавлених сторін в рамках етичних норм
- будувати взаємовідносини з пацієнтом для спільного прийняття рішень
- допомагати пацієнтам прийняти оптимальне для них рішення, демонструючи всю доступну інформацію та альтернативи
- спілкуватися на рівних з пацієнтами, проявляючи доброзичливість
- доступно, аргументовано та зрозумілою для пацієнтів мовою повідомляє діагнози, дію ліків, побічні ефекти та іншу медичну інформацію
- доносити інформацію щодо важкого діагнозу, емоційно підтримувати пацієнтів, виявляти емпатію.

8.3. Демонструвати:

- послідовний алгоритм обстеження пацієнтів;
- вміння збирати анамнез захворювання та анамнез життя пацієнтів;
- вміння інтерпретувати дані лабораторних та інструментальних досліджень;
- вміння проводити диференційну діагностику найбільш поширених захворювань при типовому їх перебігу;
- здатність визначати попередній клінічний діагноз;
- здатність приймати рішення, розробляти плани ведення та лікування;
- здатність консультування різних груп хворих та менеджменту відносин «пацієнт-лікар»;
- здатність працювати в команді;
- здатність використання Калгарі-Кембриджська моделі лікарської консультації, вербальної та невербальної комунікації;
- здатність повідомляти погані новини та виявляти кризові емоційні стани;
- здатність провести огляд пацієнтів із терапевтичною, хірургічною, гінекологічною, педіатричною патологією та при невідкладних станах;
- здатність провести пальпацію, перкусію дорослого пацієнта та дитини;
- здатність реєстрації та аналізу ЕКГ;
- здатність визначення рівня САТ пальпаторним методом;
- здатність визначення АТ аускультативним методом;
- здатність проведення пульсоксиметрії;
- здатність проведення термометрії;
- вимірювання основних параметрів тіла дитини (маса, зріст, обвід голови, грудей);
- здатність оцінити показники фізичного розвитку дитини за перцентильними таблицями;
- здатність проведення бімануального дослідження та обстеження жінки в дзеркалах;
- взяття мазків для бактеріоскопічного, бактеріологічного та цитологічного досліджень;
- здатність оцінити результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного досліджень;
- здатність надання екстренної допомоги постраждалим за умов надзвичайних ситуацій мирного часу і в бойових умовах;
- здатність діагностувати кровотечу за її місцевими і системними проявами;
- здатність проведення тимчасової зупинки кровотечі;
- здатність проведення кінцевої зупинки кровотечі та компенсації крововтрати;
- здатність проведення оцінки свідомості потерпілого;
- здатність оцінювання самостійного дихання;
- здатність оцінювання пульсу на сонній артерії;
- здатність проведення серцево-легеневої реанімації;
- здатність визначати провідні клінічні симптоми у пацієнтів із терапевтичною,

- хірургічною, гінекологічною, педіатричною патологією та при невідкладних станах;
- здатність до іммобілізації пацієнта, відповідно до виду пошкодження;
 - тактику надання невідкладної медичної допомоги при травматичних пошкодженнях, опіках;
 - здатність визначати тактику ведення пацієнта дитячого віку;
 - здатність надавати екстрену медичну допомогу;
 - здатність вирішувати ситуаційні задачі;
 - здатність відпрацьовувати практичні навички;
 - здатність вести медичну документацію;
 - демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

9.1. Конкретні цілі вивчення дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни «Виробнича лікарська практика з основами медичної комунікації та клінічного мислення» відводиться 150 годин (5,0 кредитів ЄКТС), 42 години практичних занять та 108 годин – самостійна робота здобувача.

Навчальна дисципліна «Виробнича лікарська практика з основами медичної комунікації та клінічного мислення» у студентів 4 курсу складається з шести змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Основи медичної комунікації та клінічного мислення

Конкретні цілі змістового модулю:

- формування знань з теоретичних основ і моделей клінічного мислення,
- формування навичок збору інформації, інтерпретації даних, синтезу інформації, генерування гіпотез і диференціальних діагнозів,
- формування навичок прийняття рішень, розробки планів ведення та лікування,
- формування навичок аналізу та уникнення когнітивних помилок,
- засвоєння практичних навичок з питань пацієнт-орієнтованого консультування,
- засвоєння практичних навичок комплексного структурованого підходу до обстеження та збору анамнезу,
- набуття професійного рівня готовності до самостійної роботи з консультування різних груп хворих та менеджменту відносин «пацієнт-лікар».

Змістовий модуль 2. Практика. Симуляційний тренінг

Конкретні цілі змістового модулю:

- самостійна реєстрація ЕКГ,
- визначення рівня САТ пальпаторним методом,
- визначення АТ аускультативним методом,
- демонструвати навичку пульсоксиметрії,
- демонструвати навичку термометрії,
- вимірювати основні параметри тіла дитини (масу, зріст, обвід голови, грудей),
- оцінити показники фізичного розвитку за перцентильними таблицями,
- оцінювати фізичний розвиток дитини,
- проведення бімануального дослідження та обстеження жінки в дзеркалах,
- взяття мазків для бактеріоскопічного, бактеріологічного та цитологічного досліджень,
- оцінка результатів цитологічного, гістологічного, бактеріологічного досліджень,
- надання екстренної допомоги постраждалим за умов надзвичайних ситуацій мирного часу і в бойових умовах,
- діагностика кровотечі за її місцевими і системними проявами,
- проведення тимчасової зупинки кровотечі,
- встановлення плану лікування - кінцевої зупинки кровотечі та компенсації крововтрати,

- проведення оцінки свідомості потерпілого,
- оцінювання самостійного дихання,
- оцінювання пульсу на сонній артерії,
- оволодіння методикою проведення серцево-легеневої реанімації.

Змістовий модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення стаціонару

Конкретні цілі змістового модулю:

- самостійна робота в соматичному відділенні терапевтичного профілю,
- опанувати принципи надання планової та невідкладної терапевтичної допомоги в Україні,
- обстеження пацієнтів із захворюваннями органів дихання,
- обстеження пацієнтів із захворюваннями органів травлення,
- обстеження пацієнтів із захворюваннями кровотворних органів,
- обстеження пацієнтів із захворюваннями ендокринної системи,
- аналіз лабораторних та інструментальних методів дослідження,
- формулювання попереднього та заключного діагнозу,
- призначення схеми лікування пацієнтів терапевтичного профілю,
- надання невідкладної допомоги при загрозливих станах під час самостійного чергування в терапевтичному відділенні.

Змістовий модуль 4. Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення стаціонару

Конкретні цілі змістового модулю:

- самостійна робота в хірургічному відділенні,
- опанувати принципи надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні,
- обстеження пацієнтів із гострою хірургічною патологією,
- аналіз лабораторних та інструментальних методів дослідження,
- формулювання попереднього та заключного діагнозу,
- призначення схеми лікування пацієнтів хірургічного профілю,
- самостійне чергування в хірургічному відділенні.

Змістовий модуль 5. Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення стаціонару

Конкретні цілі змістового модулю:

- самостійна робота в соматичному відділенні педіатричного профілю,
- опанувати принципи надання планової та невідкладної педіатричної допомоги в Україні,
- обстеження дітей із соматичною патологією в умовах стаціонару,
- аналіз лабораторних та інструментальних методів дослідження,
- формулювання попереднього та заключного діагнозу,
- призначення схеми лікування пацієнтів педіатричного профілю,
- надання невідкладної допомоги при загрозливих станах під час самостійного чергування в педіатричному відділенні.

Змістовий модуль 6. Основні обов'язки та професійні дії лікаря гінекологічного відділення стаціонару

Конкретні цілі змістового модулю:

- самостійна робота в гінекологічному стаціонарі,
- ведення медичної документації,
- проведення огляду пацієнтки,
- встановлення попереднього та тактики ведення гінекологічної хворої,
- аналіз лабораторних та інструментальних методів дослідження,
- чергування в гінекологічному приймальному відділенні.

Змістовий модуль 1 «Основи медичної комунікації та клінічного мислення» та змістовий модуль 2 «Практика. Симуляційний тренінг» проводяться упродовж навчального року на базі навчально-тренінгового центру симуляційної медицини Буковинського державного медичного університету. Змістові модулі 3-6 проводяться в літній період на базі стаціонарних відділень закладів охорони здоров'я (по 1 тижню у терапевтичному, хірургічному, педіатричному та акушерсько-гінекологічному відділеннях).

9.2. Тематична структура змістових модулів.

Програма дисципліни «Виробнича лікарська практика з основами медичної комунікації та клінічного мислення» структурована на 1 модуль, до складу якого входять 6 змістових модулів.

Змістовий модуль 1. Основи медичної комунікації та клінічного мислення

Тема 1. Калгарі-Кембриджська модель лікарської консультації. Вербальна і невербальна комунікація.

Тема 2. Повідомлення поганих новин. Протокол SPIKES. Кризові емоційні стани.

Тема 3. Основи теорії клінічного мислення. Типи і причини когнітивних помилок (тренінг з віртуальними пацієнтами).

Змістовий модуль 2. Практика. Симуляційний тренінг

Тема 1. Методи обстеження в клініці внутрішніх хвороб.

Тема 2. Методи обстеження в клініці дитячих хвороб.

Тема 3. Методи обстеження в акушерстві та гінекології.

Тема 4. Надання невідкладної допомоги при кровотечах.

Тема 5. Серцево-легенева реанімація.

Тема 6. Підсумкове заняття за форматом об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту (OSKI).

Змістовий модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення стаціонару

Тема 1. Організація роботи лікаря-терапевта в стаціонарі, принципи надання планової та невідкладної терапевтичної допомоги в Україні;

Тема 2. Удосконалення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи; Удосконалення навичок трактування лабораторних та інструментальних методів дослідження у внутрішній медицині;

Тема 3. Удосконалення навичок обґрунтування та формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи;

Тема 4. Призначення лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях

Тема 5. Удосконалення навичок надання невідкладної допомоги у клініці внутрішньої медицини; чергування в приймальному відділенні або відділенні терапевтичного стаціонару; застосування принципів етики та деонтології в практиці лікаря терапевтичного відділення стаціонару.

Змістовий модуль 4. Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення стаціонару

Тема 1. Принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні;

Тема 2. Удосконалення навичок клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару;

Тема 3. Тактика лікування основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару;

Тема 4. Удосконалення навичок надання невідкладної допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях;

Тема 5. Чергування в хірургічному відділенні; застосування принципів етики та деонтології в практиці лікаря хірургічного відділення стаціонару.

Змістовий модуль 5. Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення стаціонару

Тема 1. Принципи організації надання медичної допомоги дітям в Україні. Основи законодавства України з охорони здоров'я дітей;

Тема 2. Удосконалення навичок клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики;

Тема 3. Тактика лікування основних дитячих хвороб в умовах педіатричного стаціонару;

Тема 4. Удосконалення навичок надання невідкладної допомоги при ургентних станах у дітей;

Тема 5. Чергування у педіатричному відділенні; застосування принципів етики та деонтології в практиці лікаря педіатричного відділення стаціонару.

Змістовий модуль 6. Основні обов'язки та професійні дії лікаря гінекологічного відділення стаціонару

Тема 1. Принципи організації надання медичної допомоги жінкам з гінекологічною патологією; структура та організація роботи гінекологічного стаціонару. Участь у веденні медичної документації;

Тема 2. Збір анамнезу та проведення огляду пацієнтки. Аналіз клінічної анатомії жіночих статевих органів, фізіології репродуктивної системи. Визначення етіологічних та патогенетичних чинників основних захворювань жіночої репродуктивної системи;

Тема 3. Складання плану обстеження й аналіз даних лабораторних та інструментальних методів обстеження жінок з гінекологічною патологією;

Тема 4. Визначення попереднього клінічного діагнозу та тактики ведення гінекологічної хворої. Диференційна діагностика найбільш поширених гінекологічних захворювань. Участь в онкодіагностиці і онкопрофілактиці в гінекології. Участь у наданні невідкладної медичної допомоги на дошпитальному етапі;

Тема 5. Санітарно-просвітницька робота в гінекології. Психологічний та мовний контакт з гінекологічними пацієнтами в умовах гінекологічного стаціонару. Чергування в гінекологічному приймальному відділенні або відділенні стаціонару. Диференційний залік.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Виробнича лікарська практика з основами медичної комунікації та клінічного мислення» для здобувачів медичного та медико-фармацевтичного факультетів за спеціальністю 222 Медицина

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	усього	у тому числі	
		практ.	СРС
Змістовий модуль 1. Основи медичної комунікації та клінічного мислення			
1. Калгарі-Кембриджська модель лікарської консультації. Вербальна і невербальна комунікація	4	4	
2. Повідомлення поганих новин. Протокол SPIKES. Кризові емоційні стани	4	4	
3. Основи теорії клінічного мислення. Типи і причини когнітивних помилок (тренінг з віртуальними пацієнтами)	4	4	
Разом за змістовим модулем 1	12	12	
Змістовий модуль 2. Практика. Симуляційний тренінг			
1. Методи обстеження в клініці внутрішніх хвороб	5	5	
2. Методи обстеження в клініці дитячих хвороб	5	5	
3. Методи обстеження в акушерстві та гінекології	5	5	
4. Надання невідкладної допомоги при кровотечах	6	6	
5. Серцево-легенева реанімація	5	5	
6. Підсумкове заняття за форматом ОСП(К)І	2	2	
Разом за змістовим модулем 2	28	28	
Змістовий модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення стаціонару			
1. Організація роботи лікаря-терапевта в стаціонарі, принципи надання планової та невідкладної терапевтичної допомоги в Україні	6		6
2. Удосконалення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи; Удосконалення навичок трактування лабораторних та інструментальних методів дослідження у внутрішній медицині	6		6
3. Удосконалення навичок обґрунтування та формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи	5		5
4. Призначення лікування, первинна і вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи	5		5
5. Удосконалення навичок надання невідкладної допомоги у клініці внутрішньої медицини; Чергування в приймальному відділенні або відділенні терапевтичного стаціонару; Застосування принципів етики та деонтології в практиці лікаря терапевтичного відділення стаціонару.	5		5
Разом за змістовим модулем 3	27		27
Змістовий модуль 4. Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення стаціонару			
1. Принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні	6		6

2. Удосконалення навичок клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару	6		6
3. Тактика лікування основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару	5		5
4. Удосконалення навичок надання невідкладної допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях	5		5
5. Чергування в хірургічному відділенні; застосування принципів етики та деонтології в практиці лікаря хірургічного відділення стаціонару.	5		5
Разом за змістовим модулем 4	27		27
Змістовий модуль 5. Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення стаціонару			
1. Принципи організації надання медичної допомоги дітям в Україні. Основи законодавства України з охорони здоров'я дітей	6		6
2. Удосконалення навичок клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики	6		6
3. Тактика лікування основних дитячих хвороб в умовах педіатричного стаціонару	5		5
4. Удосконалення навичок надання невідкладної допомоги при ургентних станах у дітей	5		5
5. Чергування у педіатричному відділенні; Застосування принципів етики та деонтології в практиці лікаря педіатричного відділення стаціонару.	5		5
Разом за змістовим модулем 5	27		27
Змістовий модуль 6. Основні обов'язки та професійні дії лікаря гінекологічного відділення стаціонару			
1. Принципи організації надання медичної допомоги жінкам з гінекологічною патологією; Структура та організація роботи гінекологічного стаціонару. Участь у веденні медичної документації	6		6
2. Збір анамнезу та проведення огляду пацієнтки. Аналіз клінічної анатомії жіночих статевих органів, фізіології репродуктивної системи. Визначення етіологічних та патогенетичних чинників основних захворювань жіночої репродуктивної системи	6		6
3. Складання плану обстеження й аналіз даних лабораторних та інструментальних методів обстеження жінок з гінекологічною патологією	5		5
4. Визначення попереднього клінічного діагнозу та тактики ведення гінекологічної хворої. Диференційна діагностика найбільш поширених гінекологічних захворювань. Участь в онкодіагностиці і онкопрофілактиці в гінекології. Участь у наданні невідкладної медичної допомоги на дошпитальному етапі	5		5

5. Санітарно-просвітницька робота в гінекології. Психологічний та мовний контакт з гінекологічними пацієнтами в умовах гінекологічного стаціонару. Чергування в гінекологічному приймальному відділенні або відділенні стаціонару.	5		5
Разом за змістовим модулем 6	27		27
Диференційований залік	2	2	
Усього годин (кредитів ECTS-5,0)	150	42	108

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Лекції програмою не передбачено навчальним планом.

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основи медичної комунікації та клінічного мислення		
1	Калгарі-Кембриджська модель лікарської консультації. Вербальна і невербальна комунікація	4
2	Повідомлення поганих новин. Протокол SPIKES. Кризові емоційні стани	4
3	Основи теорії клінічного мислення. Типи і причини когнітивних помилок (тренінг з віртуальними пацієнтами)	4
Змістовий модуль 2. Практика. Симуляційний тренінг		
4	Методи обстеження в клініці внутрішніх хвороб	5
5	Методи обстеження в клініці дитячих хвороб	5
6	Методи обстеження в акушерстві та гінекології	5
7	Надання невідкладної допомоги при кровотечах	6
8	Серцево-легенева реанімація	5
9	Підсумкове заняття за форматом ОСКІ	2
Диференційований залік		2
Усього годин:		42

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Опанування навичками обстеження хворого, лікування та профілактики хвороб, організації роботи лікаря в стаціонарних відділеннях закладів охорони здоров'я.

№	Тема	Кількість годин
Змістовий модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення стаціонару		
1	Організація роботи лікаря-терапевта в стаціонарі, принципи надання планової та невідкладної терапевтичної допомоги в Україні	6
2	Удосконалення опитування та фізикального обстеження пацієнтів із основними захворюваннями органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи; Удосконалення навичок трактування лабораторних та інструментальних методів дослідження у внутрішній медицині	6
3	Удосконалення навичок обґрунтування та формулювання діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи	5
4	Призначення лікування, первинна і вторинна профілактика при	5

	основних захворюваннях органів дихання, травлення, кровотворних органів та ендокринної системи	
5	Удосконалення навичок надання невідкладної допомоги у клініці внутрішньої медицини; Чергування в приймальному відділенні або відділенні терапевтичного стаціонару; Застосування принципів етики та деонтології в практиці лікаря терапевтичного відділення стаціонару.	5
Змістовий модуль 4. Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення стаціонару		
1	Принципи організації надання планової та невідкладної хірургічної допомоги в Україні	6
2	Удосконалення навичок клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару	6
3	Тактика лікування основних хірургічних хвороб в умовах стаціонару	5
4	Удосконалення навичок надання невідкладної допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях	5
5	Чергування в хірургічному відділенні; застосування принципів етики та деонтології в практиці лікаря хірургічного відділення стаціонару.	5
Змістовий модуль 5. Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення стаціонару		
1	Принципи організації надання медичної допомоги дітям в Україні. Основи законодавства України з охорони здоров'я дітей	6
2	Удосконалення навичок клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики	6
3	Тактика лікування основних дитячих хвороб в умовах педіатричного стаціонару	5
4	Удосконалення навичок надання невідкладної допомоги при ургентних станах у дітей	5
5	Чергування у педіатричному відділенні; Застосування принципів етики та деонтології в практиці лікаря педіатричного відділення стаціонару	5
Змістовий модуль 6. Основні обов'язки та професійні дії лікаря гінекологічного відділення стаціонару		
6	Принципи організації надання медичної допомоги жінкам з гінекологічною патологією; Структура та організація роботи гінекологічного стаціонару. Участь у веденні медичної документації	6
7	Збір анамнезу та проведення огляду пацієнтки. Аналіз клінічної анатомії жіночих статевих органів, фізіології репродуктивної системи. Визначення етіологічних та патогенетичних чинників основних захворювань жіночої репродуктивної системи	6
8	Складання плану обстеження й аналіз даних лабораторних та інструментальних методів обстеження жінок з гінекологічною патологією	5
9	Визначення попереднього клінічного діагнозу та тактики ведення гінекологічної хворої. Диференційна діагностика найбільш поширених гінекологічних захворювань. Участь в онкодіагностиці і онкопрофілактиці в гінекології. Участь у наданні невідкладної медичної допомоги на дошпитальному етапі	5
10	Санітарно-просвітницька робота в гінекології. Психологічний та мовний контакт з гінекологічними пацієнтами в умовах гінекологічного стаціонару. Чергування в гінекологічному приймальному відділенні або відділенні стаціонару.	5
Усього годин:		108

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальна робота студентів включає:

1. Удосконалення навичок фізикального обстеження хворого.
2. Опанування навичками інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження.
3. Удосконалення практичних навичок: вимірювання АТ, проведення місцевого знеболення, накладання і зняття швів, розкриття гнійників, первинної хірургічної обробки ран, виконання перев'язок, виконання плевральної пункції, асистування при виконанні абдоменотомії, проведення проб на групову, індивідуальну та біологічну сумісність при переливанні крові, огляд шийки матки за допомогою дзеркал, дворучне піхве дослідження, ректальне дослідження.
4. Чергування в приймальному відділенні або відділенні стаціонару.
5. Участь у наданні невідкладної лікарської допомоги в ургентних ситуаціях.
6. Участь у проведенні клінічних розборів тематичних пацієнтів.
7. Моделювання клінічних тематичних ситуацій.

Завдання для індивідуальної роботи Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення стаціонару

№	Перелік практичних навичок та вмінь	Кількість навичок
1.	Огляд хворого, обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу, оформлення історії хвороби	5
2.	Щоденна курація хворих у стаціонарі. Присутність на аутопсії померлих хворих та аналіз її результатів	5-8
3.	Чергування у відділенні реанімації/блоці інтенсивної терапії/приймальному відділенні	1
4.	Участь у наданні невідкладної допомоги в ургентних ситуаціях при гострій дихальній недостатності (напад бронхіальної астми), печінковій колиці, діабетичних комах, гіпертиреозі, гострій наднирниковій недостатності	3-5
5.	Вимірювання АТ	15-20
6.	Оцінка клінічних, біохімічних та бактеріологічних досліджень крові, сечі, калу, мокротиння, шлункового соку та дуоденального вмісту рН-метрії	20-30
7.	Аналіз ЕКГ, ехокардіографії, УЗД органів черевної порожнини, судин	15-25
8.	Аналіз даних рентгенограм, функції зовнішнього дихання (отриманих при спірографії), аналіз даних ендоскопічних досліджень (бронхоскопії, гастродуоденоскопії, колоноскопії)	15-25
9.	Участь у наданні невідкладної лікарської допомоги в ургентних ситуаціях при гострій серцевій недостатності, гіпертензивному кризі, пароксизмальних порушеннях серцевого ритму, синдромі МЕС, тромбоемболії легеневої артерії, гострій нирковій недостатності та ін.	3-5

Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення стаціонару

№	Перелік практичних навичок та вмінь	Кількість навичок
1.	Щоденна курація хворих у хірургічному відділенні. Огляд хворих, обґрунтування діагнозу, оформлення історії хвороби.	5-8

2.	Чергування у відділенні в ургентний день або у блоці інтенсивної терапії, травматологічному пункті.	1
3.	Оцінка клінічних аналізів (ЗАК, ЗАС, діастаза сечі) та біохімічних аналізів крові (білірубін та його фракції, білки крові, коагулограма, електроліти, ферменти печінки, сироваткова амілаза), результатів мікробіологічного дослідження рідин в хірургічній клініці.	15-20
4.	Оцінка даних інструментальних досліджень (оглядова рентгенографія грудної та черевної порожнини, контрастне дослідження шлунково-кишкового тракту, різні види холангіографії, ФГДС, колоноскопія, ректороманоскопія, УЗД, КТ та МРТ органів черевної порожнини та заочеревинного простору, артеріографія, УЗД з доплерографією судин).	10-15
5.	Асистування в перев'язочній (гнійній): проведення місцевого знеболення, хірургічна обробка гнійного вогнища, розкриття гнійників, зміна пов'язок, догляд за дренажами.	3-5
6.	Асистування в перев'язочній (чистій): первинна хірургічна обробка ран, догляд за раною, накладання і зняття швів, виконання перев'язок, виконання плевральної пункції, асистування при виконанні абдоменоцентезу.	3-5
7.	Участь у підготовці хворого до оперативного втручання. Асистування при виконанні планових та екстрених операцій.	3-5
8.	Переливання препаратів крові, її компонентів та кровозамінників хірургічним хворим. Визначення групи та резус-фактору крові. Ускладнення при гемотрансфузії.	1-3
9.	Участь у діагностиці і наданні невідкладної лікарської допомоги при внутрішній кровотечі, септичному шоці, травматичному шоці, допомоги при колото-різаних ранах, спонтанному пневмотораксі, флеботромбозі, тромбозі артерій тощо.	3-5

Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення стаціонару

№	Перелік практичних навичок та вмінь	Кількість навичок
1.	Щоденна курація хворих дітей в стаціонарі.	5
2.	Чергування в приймальному відділенні стаціонару або у палаті інтенсивної терапії/відділенні реанімації	1
3.	Вимірювання АТ на руках і ногах.	10-15
4.	Клінічне обстеження хворих, обґрунтування діагнозу, заповнення історії хвороби.	5-8
5.	Оцінка клінічних даних, результатів лабораторних методів дослідження: клінічного (ЗАК, ЗАС, аналіз калу) і біохімічного (вміст білка та його фракції, гострофазові показники, сечовина і креатинін крові, електроліти, глюкоза, білірубін крові та його фракції, трансамінази, коагулограма, ліпідний профіль крові), мікробіологічного дослідження біологічних рідин та виділень імунологічних досліджень крові, сечі, калу, мокротиння та ін.	20-30
6.	Оцінка спірометрії, ехокардіографії.	2-5
7.	Аналіз ЕКГ	10-12
8.	Аналіз даних рентгенограм органів грудної клітки, травної та сечостатевої систем, УЗД органів черевної порожнини, комп'ютерних томограм органів черевної та грудної порожнин	5-8

9.	Діагностика та надання невідкладної лікарської допомоги дітям (судомний і гіпертермічний синдроми, ексікоз і токсикоз у дітей першого року життя, запаморочення, колапс, набряк легень, бронхоспазм, астматичний статус, гостра серцева недостатність, інфекційно-токсичний шок, гостра ниркова, печінкова та надниркова недостатність, ускладнення вакцинації і лікарської терапії: кропивниця, набряк Квінке, анафілактичний шок; кетоацидотична кома, гіпоглікемічна кома, кровотечі та ін.)	3-8
----	---	-----

Основні обов'язки та професійні дії лікаря гінекологічного відділення стаціонару

№	Перелік практичних навичок та вмінь	Кількість навичок
1.	Збирання спеціального гінекологічного анамнезу.	15-20
2.	Огляд шийки матки за допомогою дзеркал	5-10
3.	Дворучне піхвове дослідження, ректальне дослідження	5-10
4.	Оцінка результатів клінічних аналізів крові, сечі, виділень	15-20
5.	Взяття мазків із піхви на цитологію і ступінь чистоти піхви	10-20
6.	Аналіз даних УЗД органів малого таза, грудних залоз, результатів тестів функціональної діагностики, кольпоскопії	20-30
7.	Аналіз даних імунологічних і гормональних досліджень	10-15
8.	Надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі: маткова кровотеча, розрив пухлини яєчника, апоплексія яєчника тощо	1-3
9.	Формування алгоритму обстеження при неплідному шлюбі	3-4
10.	Підбір сучасних методів контрацепції	4-6

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Змістовий модуль 1. «Основи медичної комунікації та клінічного мислення»

1. Поняття та переваги пацієнт-орієнтованого підходу у порівнянні з лікар-центрованим та хворобо-центрованим традиційним підходом.

2. Складові та принципи пацієнт-орієнтованого (людино-центрованого) підходу. Патерналістська та партнерська моделі відносин лікар-пацієнт.

3. Поняття про м'які (неспецифічні компетенції) та жорсткі (професійні компетенції) навички в роботі лікаря.

4. Поняття емпатії, співчуття та співпереживання.

5. Види емпатії (емоційна, когнітивна, предикативна).

6. Використання системи N-U-R-S для опанування навичкою емпатії.

7. Базові емоції за Полом Екманом.

8. Поняття та складові емоційного інтелекту (EQ).

9. Протокол взаємодії з емоціями E-V-E.

10. Калгарі-Кембриджська модель лікарської консультації та її застосування в медичній практиці.

11. Навички вербальної та невербальної комунікації.

12. Поняття про відкриті та закриті запитання.

13. Використання протоколу I-C-E для дослідження ідей, побоювань та очікувань пацієнта.

14. Спільне рішення (Shared decision making (SDM)).

15. Принципи комунікації з пацієнтами в станах високої емоційної напруги та стресу. Принципи та кроки повідомлення поганих новин.

16. Протокол S-P-I-K-E-S – застосування, переваги, недоліки, альтернативи.

17. Що таке клінічне мислення, та які його основні етапи?

18. Які відмінності між інтуїтивним та аналітичним клінічним мисленням?
19. Як розвивається клінічне мислення у лікарів?
20. Що таке диференційний діагноз і яка його роль у клінічному мисленні?
21. Як здійснюється побудова диференційного діагнозу?
22. Які є принципи вибору найбільш ймовірного діагнозу?
23. Які найбільш поширені когнітивні упередження (якірне, підтверджувальне, упередження доступності) у клінічному мисленні?
24. Як можна уникати когнітивних упереджень під час постановки діагнозу?

Змістовий модуль 2. «Практика. Симуляційний тренінг»

1. Фізичний розвиток дітей різних вікових груп.
2. Семіотика порушень фізичного розвитку дітей.
3. Визначення кровотечі, класифікація кровотеч. Причини кровотеч.
4. Клінічна картина гострої крововтрати: адаптаційні та компенсаторні механізми при крововтраті. Наслідки кровотечі.
5. Геморагічний шок: причини, патогенез, клінічний перебіг.
6. Особливості надання першої допомоги при різних видах кровотечі: тимчасова зупинка кровотечі.
7. Принципи лікування хворих з кровотечею: кінцева зупинка кровотечі, компенсація ОЦК.
8. Клінічна картина і перша допомога при окремих видах кровотеч - носовій, легеневій, шлунково-кишковій, матковій, внутрішньочеревній.
9. Основні методи гінекологічного обстеження жінки (зовнішній огляд ЖСО. огляд шийки матки в дзеркалах, бімануальне).
10. На які особливості звертають увагу при огляді зовнішніх статевих органів?
11. На які особливості звертають увагу при огляді шийки в дзеркалах?
12. На які особливості звертають увагу при бімануальному дослідженні?
13. Яка діагностична цінність бімануального дослідження?
14. Яка діагностична цінність огляду шийки в дзеркалах?
15. Стан шийки матки при різних патологічних станах,
16. Особливості забору матеріалу для бактеріоскопічного дослідження?
17. З яких ділянок проводять забір матеріалу для бактеріоскопічного дослідження?
17. Як оцінити безпеку місця події (для себе та потерпілого)?
18. Яким чином визначити наявність свідомості потерпілого?
19. Як оцінити вітальні показники (пульс, дихання)?
20. Як провести серцево-легеневу реанімацію (непрямий масаж серця, штучна вентиляція легень "рот до рота" за допомогою маски-клапану)?
21. Як оцінити ефективність проведення непрямого масажу серця?
22. Яким чином оцінити ефективність проведення штучної вентиляції легень?
23. На чому ґрунтується принцип роботи методу електрокардіографії? Яка діагностична цінність методу ЕКГ?
24. Як правильно пояснювати пацієнтові хід виконання процедури реєстрації ЕКГ?
25. Як підготувати пацієнта до реєстрації ЕКГ?
26. В яких локалізаціях накладаються електроди при реєстрації ЕКГ?
27. Як знаходити анатомічні орієнтири для накладання електродів?
28. Для чого потрібно зволожувати шкіру пацієнта при реєстрації ЕКГ?
29. Що може викликати погіршення якості та перешкоди для запису ЕКГ?
30. Як реєструвати ЕКГ за допомогою паперового друку та за допомогою програмного забезпечення?
31. Як і чому змінюється крива ЕКГ при глибокому вдиху пацієнта?
32. Що таке заземлення при реєстрації ЕКГ?
33. Які особливості реєстрації ЕКГ у осіб жіночої статі?

34. Як зареєструвати ЕКГ при відсутності кінцівки у пацієнта?
35. Як налаштувати параметри запису ЕКГ? Що таке вольтаж, фільтри, швидкість запису і як це впливає на результат ЕКГ?
36. Як зберегти записану ЕКГ в базі даних комп'ютерної програми?
37. Як оцінити безпеку місця події (для себе та потерпілого)?
38. Яким чином визначити наявність свідомості потерпілого?
39. Як оцінити вітальні показники (пульс, дихання)?
40. Як провести серцево-легеневу реанімацію (непрямий масаж серця, штучна вентиляція легень "рот до рота" за допомогою маски-клапану)?
41. Правила використання АЗД (автоматичного зовнішнього дефібрилятора)
42. Як оцінити ефективність проведення непрямого масажу серця?
43. Яким чином оцінити ефективність проведення штучної вентиляції легень?
44. За яких обставин варто відмовитися від проведення реанімаційних заходів?

Змістовий модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення стаціонару

1. Принципи організації надання невідкладної терапевтичної допомоги в Україні.
2. Принципи організації надання планової допомоги в Україні.
3. Організація лікувальної роботи в терапевтичному стаціонарі. Обсяг і форми роботи лікаря-ординатора терапевтичного відділення.
4. Основні критерії комплексної оцінки стану здоров'я.
5. Планування послідовності обстеження хворого залежно від особливостей клінічного перебігу захворювання.
6. Покази до проведення комп'ютерної томографії органів грудної порожнини, органів черевної порожнини.
7. Опитування (скарги, анамнез) хворого із основними захворюваннями органів дихання, травлення, сечовидільної системи та ендокринної системи.
8. Об'єктивне клінічне (фізикальне) обстеження хворого із основними захворюваннями органів дихання, травлення, сечовидільної системи та ендокринної системи.
9. Трамбування лабораторних методів дослідження хворого із основними захворюваннями органів дихання, травлення, сечовидільної системи та ендокринної системи.
10. Трамбування інструментальних методів дослідження хворого із основними захворюваннями органів дихання, травлення, сечовидільної системи та ендокринної системи.
11. Обґрунтування та формування діагнозу при основних захворюваннях органів дихання, травлення, сечовидільної системи та ендокринної системи.
12. Проведення диференційної діагностики при основних захворюваннях органів дихання, травлення, сечовидільної системи та ендокринної системи.
13. Лікування при основних захворюваннях органів дихання, травлення, сечовидільної системи та ендокринної системи.
14. Первинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, сечовидільної системи та ендокринної системи.
15. Вторинна профілактика при основних захворюваннях органів дихання, травлення, сечовидільної системи та ендокринної системи.
16. Надання невідкладної допомоги при основних захворюваннях органів дихання (гострій дихальній недостатності, в т.ч. загостренні бронхіальної астми).
17. Надання невідкладної допомоги при основних захворюваннях органів травлення (гостра гепатоцелюлярна недостатність).
18. Надання невідкладної допомоги при основних захворюваннях органів сечовидільної системи (гостре ушкодження нирок).

19. Надання невідкладної допомоги при основних захворюваннях органів ендокринної системи (діабетичні коми і гіпертиреоз).

20. Надання невідкладної допомоги при основних захворюваннях органів ССС (гострій серцевій недостатності, гіпертензивному кризі, пароксизмальних порушеннях серцевого ритму, тромбоемболії легеневої артерії).

21. Принципи етики в практиці лікаря терапевтичного відділення.

22. Принципи деонтології в практиці лікаря терапевтичного відділення.

Змістовий модуль 4. Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення стаціонару:

1. Принципи організації надання невідкладної хірургічної допомоги в Україні.
2. Принципи організації надання планової хірургічної допомоги в Україні.
3. Принципи етики і деонтології в роботі лікаря хірургічного стаціонару.
4. Організація лікувальної роботи в хірургічному стаціонарі. Обсяг і форми роботи лікаря-ординатора хірургічного відділення.

5. Особливості підготовки пацієнта до планового оперативного втручання. План обстеження. Оцінка ризиків виникнення ускладнень та заходи профілактики.

6. Особливості надання допомоги хірургічному пацієнту в ургентних умовах. Особливості огляду хірургічного пацієнта. Покази до ургентної госпіталізації пацієнтів хірургічного профілю.

7. Особливості роботи хірурга в травмпункті. Покази до пункції плевральної порожнини, виконання абдоменцентезу.

8. Об'єктивне клінічне обстеження хворого з хірургічною патологією, в т.ч. гострою хірургічною патологією органів черевної порожнини (пальпація гризових воріт, визначення вправимості гризового вмісту, визначення вільної рідини у черевній порожнині, визначення шуму «плескоту», пальцеве обстеження прямої кишки, визначення пульсації периферичних артерій на кінцівках, тощо).

9. Основні симптоми при гострому животі (гострий апендицит, холецистит, панкреатит, перфоративна гастродуоденальна виразка, гостра кишкова непрохідність та ін.).

10. Трамбування лабораторних та інструментальних методів дослідження хворого з хірургічною патологією.

11. Трамбування лабораторних методів дослідження хворого з гострим животом.

12. Трамбування інструментальних методів дослідження хворого з гострим животом.

13. Оцінка рентгенограми при гострій кишкової непрохідності, перфоративній гастродуоденальній виразці, жовчнокам'яній хворобі, виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки та ін.

14. Покази до невідкладних та термінових (24-48 год) оперативних втручань у пацієнтів з гострою хірургічною патологією.

15. Покази до відкритих мініінвазивних оперативних втручань у пацієнтів з хірургічною патологією.

16. Ідентифікація показів до мініінвазивних інтервенцій (пункційно-дренажні методи під контролем УЗД та ін.), плевральної пункції, абдоменцентезу.

17. Переливання крові, її компонентів та кровозамінників хірургічним хворим. Визначення групи та резус-фактору крові. Ускладнення гемотрансфузії.

18. Принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з хірургічною патологією.

19. Надання невідкладної медичної допомоги при ургентних хірургічних захворюваннях, невідкладних станах (при внутрішньочеревній кровотечі, колото-різаних ранах, спонтанному пневмотораксі, травматичному шоці, кровотечі).

Змістовий модуль 5. Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення стаціонару:

1. Принципи етики і деонтології в роботі лікаря педіатричного стаціонару.
2. Структура педіатричного стаціонару і дитячої лікарні, режим роботи та основні обов'язки лікаря-педіатра у стаціонарі.
3. Клінічна і лабораторна діагностика, лікування ГРВІ у дітей в умовах стаціонару.
4. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування гострого бронхіту, бронхіоліту у дітей в умовах стаціонару.
5. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та тактика лікування пневмонії у дітей в умовах стаціонару.
6. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування у дітей в умовах стаціонару.
7. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування хронічного гастродуоденіту і виразкової хвороби у дітей в умовах стаціонару.
8. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування функціональних та органічних захворювань кишечника у дітей в умовах стаціонару.
9. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування інфекцій сечової системи (цистит, пієлонефрит) у дітей в умовах стаціонару.
10. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування гломерулонефриту у дітей в умовах стаціонару.
11. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування кардитів, порушення ритму серця у дітей в умовах стаціонару.
12. Клінічна і лабораторно-інструментальна діагностика та лікування найбільш поширених вроджених вад серця у дітей в умовах стаціонару.
13. Невідкладна допомога при гіпертермічному синдромі та судомах у дітей.
14. Невідкладна допомога при стенозуючому ларинготрахеїті.
15. Невідкладна допомога при бронхообструкції та астматичному статусі.
16. Невідкладна допомога при нападі пароксизмальної тахікардії.
17. Невідкладна допомога при серцевій недостатності.
18. Невідкладна допомога при судомному синдромі у дітей.
19. Невідкладна допомога при гострій кропив'янці та ангіонабряку.
20. Невідкладна допомога при задишково-ціанотичному нападі.

Змістовий модуль 6. Основні обов'язки та професійні дії лікаря гінекологічного відділення стаціонару:

1. Принципи організації надання гінекологічної допомоги в Україні.
2. Принципи етики і деонтології в роботі лікаря гінекологічного стаціонару.
3. Загальні та спеціальні методи обстеження гінекологічних хворих.
4. Обстеження за допомогою вагінального дзеркала. Бімануальне вагінальне обстеження та обстеження через пряму кишку.
5. Методи функціональної діагностики стану яєчників.
6. Етіологія, патогенез, класифікація запальних захворювань жіночих статевих органів. Особливості перебігу в різні вікові періоди.
7. Запалення зовнішніх статевих органів та піхви.
8. Запалення внутрішніх статевих органів.
9. Захворювання, що передаються статевим шляхом (трихомоніаз, гонорея, уреаплазмоз, хламідіоз).
10. Аномальні маткові кровотечі. Класифікація. Методи діагностики та лікування.
11. Альгодисменорея. Етіологія, класифікація, клініка, лікування.
12. Причини жіночої та чоловічої неплідності. Форми жіночого непліддя.
13. Алгоритм обстеження подружньої пари при неплідному шлюбі.
14. Фонові та передракові захворювання шийки матки. Діагностика та лікування.

15. Поняття про кісту та кістому яєчників. Класифікація пухлин яєчників. Клініка, діагностика, лікування.
16. Фіброміома матки. Класифікація, клініка, діагностика.
17. Апоплексія яєчника. Диференційна діагностика з хірургічною патологією.
18. Перекрут ніжки пухлини. Диференційна діагностика з хірургічною патологією.
19. Розрив капсули пухлини яєчника.
20. Порушення живлення фіброматозного вузла. Диференційна діагностика з хірургічною патологією.
21. Гнійна tuboovarіальна пухлина. Диференційна діагностика з хірургічною патологією.
22. Трофобластичні захворювання. Діагностика, лікування.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Змістовий модуль 1. Медичні комунікації та основи клінічного мислення

№	Перелік практичних навичок та вмінь
1.	Знайомство з пацієнтом та початок консультації. Відкриті питання.
2.	Збір інформації. Активне слухання. Протокол ICE
3.	Робота з емоціями та емпатія. Протоколи NURSE та EVE.
4.	Пояснення та планування. Проста мова, структурування інформації
5.	Збір та надання зворотнього зв'язку. Методика дельта плюс.
6.	Створення скрипту хвороби
7.	Повідомлення поганих новин. Протокол SPIKES.
8.	Інтерпретація та аналіз діагностичних даних.

Змістовий модуль 2. Практика. Симуляційний тренінг

№	Вміння та практичні навички
1.	Аналізувати особливості різних періодів дитячого віку.
2.	Вимірювати основні параметри тіла дитини (масу, зріст, обвід голови, грудей).
3.	Вираховувати антропометричні індекси.
4.	Вираховувати належні показники фізичного розвитку за вентильними таблицями.
5.	Виконання непрямого масажу серця.
6.	Виконання штучного дихання та відновлення прохідності дихальних шляхів.
7.	Проведення дефібриляції за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора - кардіовертера.
8.	Реєстрації стандартної ЕКГ в 12 відведеннях.
9.	Робота з пульсоксиметром.
10.	Виконання безконтактної термометрії.
11.	Вимірювання артеріального тиску.
12.	Проведення транспортної мобілізації.
13.	Проведення тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі.
14.	Проведення первинної хірургічної обробки рани, перев'язки, зняття шкірних швів, накладання пов'язки.
15.	Проведення бімануального дослідження та обстеження жінки в дзеркалах.
16.	Взяття мазків для бактеріоскопічного, бактеріологічного та цитологічного досліджень.

Змістовий модуль 3. Основні обов'язки та професійні дії лікаря терапевтичного відділення стаціонару

№	Вміння та практичні навички
1.	Огляд хворих у терапевтичному стаціонарі.
2.	Оцінка даних лабораторних методів дослідження: (гострофазові показники крові, загальний білок і білкові фракції, трансамінази, коагулограми, лабораторні маркери некрозу міокарда, ліпідний профіль крові, креатинін, електроліти крові, сечовина, сечова кислота крові, показники імунного статусу, загальний аналіз сечі, аналіз сечі за Нечипоренко та за Земницьким, дані мікробіологічного дослідження сечі та ін.
3.	Оцінка даних інструментальних методів дослідження: рентгенологічного дослідження органів грудної клітки, черевної порожнини, суглобів, КТ, рентген контрастної ангіографії, ехокардіографії, стрес-тестів, УЗД органів черевної порожнини.
4.	Інтерпретація ЕКГ.
5.	Обґрунтування та формулювання клінічного діагнозу.
6.	Трактування загальних принципів лікування та профілактики при основних захворюваннях в умовах терапевтичного стаціонару.
7.	Допомога при невідкладних станах (гострій серцевій недостатності, гіпертензивному кризі, пароксизмальних порушеннях серцевого ритму, синдромі МЕС, тромбоемболії легеневої артерії, гострій нирковій недостатності та ін.).

Змістовий модуль 4. Основні обов'язки та професійні дії лікаря хірургічного відділення стаціонару

№	Вміння та практичні навички
1.	Огляд хірургічних пацієнтів у відділенні.
2.	Оцінка клінічних (загальний аналіз крові і сечі) і біохімічних аналізів крові (білірубін та його фракції, білки крові, амілаза, електроліти крові, коагулограма та ін.) в хірургічній клініці.
3.	Оцінка даних інструментальних методів дослідження: рентгенологічного дослідження органів грудної клітки, черевної порожнини, артеріограм, УЗД органів черевної порожнини, УЗД з доплерографією судин, КТ, холангіограм, ендоскопії) при хірургічних хворобах.
4.	Вміння проведення місцевого знеболення, накладання і зняття швів, розкриття гнійників, первинної хірургічної обробки ран, виконання перев'язок, виконання плевральної пункції та пункції суглобів, абдоменцентезу, гемотрансфузії препаратів та компонентів крові тощо.
5.	Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу хірургічного пацієнта.
6.	Визначення тактики ведення, трактування загальних принципів лікування хірургічного пацієнта з плановою та ургентною хірургічною патологією.
7.	Допомога при невідкладних станах: внутрішній та зовнішній кровотечі, колото-різаних ранах, спонтанному пневмотораксі, травматичному шоці, флеботромбозі, тромбозі артерій та ін.).

Змістовий модуль 5. Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення стаціонару

№	Вміння та практичні навички
1.	Огляд хворих у педіатричному стаціонарі.
2.	Оцінка даних лабораторних методів дослідження б клінічного (ЗАК, ЗАС, аналіз калу), і біохімічного (вміст білка та його фракції, гострофазові показники,

	сечовина і креатинін крові, електроліти, глюкоза, білірубін крові та його фракції, трансамінази, коагулограма, ліпідний профіль крові), мікробіологічного дослідження біологічних рідин та виділень, полімеразної ланцюгової реакції, імуноферментного аналізу, загальний аналіз стерильного пунктату та спинномозкової рідини.
3.	Оцінка даних інструментальних методів дослідження: рентгенологічного дослідження органів грудної клітки, черевної порожнини, суглобів, КТ ЦНС, рентгеноконтрасної ангіографії, ЕКГ, ехокардіографії, УЗД органів черевної порожнини.
4.	Знання термінів проведення профілактичних щеплень. Показання та протипоказання до вакцинації. Ускладнення вакцинації. Допомога при ускладненні вакцинації.
5.	Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу пацієнта.
6.	Трактування загальних принципів лікування, первинна і вторинна профілактика при основних дитячих захворюваннях в умовах педіатричного стаціонару.
7.	Допомога при невідкладних станах у дітей (судомний і гіпертермічний синдром, колапс, набряк легень, бронхоспазм, астматичний статус, гостра серцева недостатність, інфекційно-токсичний шок, гостра ниркова недостатність, ускладнення вакцинації і лікарської терапії: кропивниця, набряк Квінке, анафілактичний шок, кетоацидотична кома, гіпоглікемічна кома, кровотечі та ін.)

Змістовий модуль 6. Основні обов'язки та професійні дії лікаря гінекологічного відділення стаціонару

№	Вміння та практичні навички
1.	Збирання спеціального гінекологічного анамнезу.
2.	Проведення огляду шийки матки за допомогою дзеркал, дворучного піхвового дослідження, ректального дослідження
3.	Аналіз результатів клінічних аналізів крові, сечі, виділень
4.	Взяття мазків із піхви на цитологію і ступінь чистоти піхви
5.	Аналіз даних УЗД органів малого таза, грудних залоз, результатів тестів функціональної діагностики, кольпоскопії
6.	Трактування даних імунологічних і гормональних досліджень. Формулювання алгоритму обстеження при неплідному шлюбі
7.	Надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі: маткова кровотеча, розрив пухлини яєчника, апоплексія яєчника тощо

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

17.1. Методи контролю:

теоретичних знань – тестування, індивідуальне опитування, співбесіда, вирішення клінічних ситуаційних завдань.

практичних навичок та умінь – контроль виконання стандартизованих за методикою проведення практичних навичок терапевтичного, хірургічного, педіатричного, акушерсько-гінекологічного профілів та навичок серцево-легеневої реанімації.

17.2. Форми контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. На всіх практичних заняттях застосовується об'єктивний контроль теоретичної підготовки та засвоєння практичних навичок.

Для поточного контролю рівня підготовки студентів застосовуються:

- розв'язання ситуаційних завдань та завдань з невідкладної допомоги;
- розв'язання тестових завдань;

- виконання практичних навичок, в т.ч. маніпуляцій;
- клінічна інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних обстежень.

Поточне оцінювання здобувачів проводиться за традиційною 4-бальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінку «**відмінно**» отримує студент, який твердо знає програмний матеріал, глибоко і міцно його засвоїв, вичерпно, послідовно, логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою.

Оцінку «**добре**» отримує студент, який твердо знає програмний матеріал, грамотно та змістовно його викладає, який не допускає значної неточності у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач.

Оцінку «**задовільно**» отримує студент, який знає основний матеріал, але не знає його деталей, допускає неточності, недостатньо правильне формування, порушує послідовність у викладанні програмного матеріалу.

Оцінку «**незадовільно**» отримує студент, який не знає значної частини програмного матеріалу, допускає значні помилки в його викладанні.

Оцінювання ситуаційних задач/інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження під час поточного контролю

Оцінку «**відмінно**» отримує студент, який грамотно та в логічній послідовності дає відповіді на завдання до ситуаційної задачі, тобто правильно формулює діагноз, визначає тактику ведення пацієнта і призначає лікування, правильно і клінічно обґрунтовано інтерпретує результати лабораторних та інструментальних методів досліджень і робить правильне заключення.

Оцінку «**добре**» отримує студент, який добре володіє теоретичним матеріалом та в логічній послідовності надає відповіді на питання до ситуаційної задачі, але допускає неточності, які швидко виправляє при уточнюючих питаннях викладача при формуванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта і призначає лікування з незначними помилками, які несуттєво могли б вплинути на стан пацієнта, з незначними неточностями у клінічній інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження і робить правильне клінічне заключення.

Оцінку «**задовільно**» отримує студент, який знає основний матеріал, але при відповідях на питання до ситуаційної задачі допускає значні неточності, або має труднощі при формуванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта, призначене лікування може суттєво вплинути на стан пацієнта, при інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження робить суттєві помилки у клінічному заключенні, які можуть вплинути на визначення подальшої тактики ведення пацієнта призвести до погіршення стану.

Оцінку «**незадовільно**» отримує студент, який не знає відповіді на одне з питань до ситуаційної задачі, не може зробити клінічне заключення при інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження, не володіє базовими знаннями та визначеннями, не знає відповіді на уточнюючі питання викладача.

Оцінювання тестових завдань під час поточного контролю

Оцінку «**відмінно**» отримує студент, який дав правильну відповідь на 90-100%. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань дає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінку «**добре**» отримує студент, який дав правильну відповідь на 80-89%. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань дає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінку «**задовільно**» отримує студент, який дав правильну відповідь на 64,0-79%. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань дає правильні відповіді на деякі питання до тесту.

Оцінку «**незадовільно**» отримує студент, який дав правильну відповідь на менш, ніж 64,0%. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінку «**відмінно**» отримує студент, який знає хід та послідовність самостійного виконання маніпуляції під час виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок та вірно з чітким формуванням узагальнень та висновків, робить клінічне заключення, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

Оцінку «**добре**» отримує студент, який допускає неточності при виконанні маніпуляції, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може демонструвати виконання практичної навички в цілому і робить узагальнюючі висновки з незначними помилками, які несуттєво впливають на клінічне заключення.

Оцінку «**задовільно**» отримує студент, який знає основний матеріал, але не знає його деталей, допускає неточності, недостатньо правильне формування, порушує послідовність у виконанні маніпуляції і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок. Допущені неточності можуть суттєво вплинути на клінічне заключення.

Оцінку «**незадовільно**» отримує студент, який не може демонструвати виконання практичної навички, зазнає труднощів при виконанні маніпуляції, порушує порядок виконання і не може зробити клінічне заключення.

У межах змістового модуля 2 «Практика. Симуляційний тренінг» передбачене **підсумкове заняття, яке проводиться за форматом об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту (ОСП(К)І)**. На цьому занятті студенти 4 курсу спеціальності 222 Медицина демонструють практичні навички з терапевтичного, хірургічного, педіатричного, акушерсько-гінекологічного профілів та навички серцево-легеневої реанімації, проходячи 12 станцій:

- Станція 1. Збір скарг та анамнезу у хірургічного пацієнта;
- Станція 2. Реєстрація ЕКГ, вимірювання артеріального тиску;
- Станція 3. Збір скарг та анамнезу у пацієнта з патологією внутрішніх органів;
- Станція 4. Малі медичні маніпуляції;
- Станція 5. Аналіз та розшифровка електрокардіограм;
- Станція 6. Серцево-легенева реанімація;
- Станція 7. Огляд шийки матки в дзеркалах, взяття мазків для бактеріоскопічного дослідження;
- Станція 8. Антропометрія та оцінка фізичного розвитку дитини;
- Станція 9. Аускультация легень та серця;
- Станція 10. Симптоми основної хірургічної патології;
- Станція 11. Тимчасова зупинка кровотечі;
- Станція 12. Консультування з питань планування сім'ї.

Під час підсумкового заняття студент проходить 12 станцій в одному напрямку згідно з отриманим маршрутом. Час виконання завдання на кожній станції становить до 5 хвилин. Перерва між станціями становить 1 хвилину. Оцінка роботи студента проводиться за чек-листом, який складений на основі алгоритму дій у певній клінічній ситуації. Кожній станції та пункту алгоритму, залежно від складності, присвоюється певна частина балів.

Значення кожного пункту може бути різним залежно від їх кількості, складності виконання тощо. Деякі сценарії можуть мати критичні точки, при виконанні яких завдання вважається невиконаним. На кожній станції студент може отримати від 0 до 5 балів. Після проходження студентом всіх станцій проводять підрахунок набраних балів. Максимальна кількість балів становить 60. Підсумкове заняття за форматом ОСП(К)І вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 40 балів, тобто 2/3 від максимальної кількості балів.

Контроль виконання самостійної роботи здійснюється керівниками практики – викладачами профільних кафедр та керівниками виробничої практики від бази проходження практики.

Одним із видів діяльності студента та контролю з боку керівника практики є ведення щоденника виробничої практики, який заповнюється студентом після кожного дня проходження практики та підписується керівниками виробничої практики від бази проходження практики та від університету. Після закінчення проходження практики на базах стаціонарних відділень закладів охорони здоров'я (терапевтичному, хірургічному, педіатричному та акушерсько-гінекологічному) студент заповнює зведений цифровий звіт про виконану роботу. Наявність заповненого та завіреного підписом керівників практики щоденника та зведеного цифрового звіту є обов'язковим для допуску студента до диференційованого заліку.

Керівники виробничої практики аналізують роботу студентів у відділеннях (студент не повинен мати пропусків), якість ведення щоденника (обґрунтування і формулювання діагнозу, визначення плану обстеження і лікування), якість оволодіння навичками клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики, участь у наданні невідкладної медичної допомоги, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю успішності навчання з виробничої лікарської практики з основами медичної комунікації та клінічного мислення є диференційований залік, який проводиться по завершенню вивчення відповідних змістових модулів. До складання диференційованого заліку допускаються студенти, які:

- відвідали всі практичні заняття та отримали позитивні оцінки (змістові модулі №№ 1-2);
- не мають пропусків під час проходження практики на базі стаціонарних відділень закладів охорони здоров'я (змістові модулі №№ 3-6);
- заповнили щоденник та зведений цифровий звіт, які завірені підписом керівників практики.

Диференційований залік проводиться в останній день практики викладачами профільних кафедр (терапевтичний, хірургічний, педіатричний, акушерсько-гінекологічний профілі) у присутності завідувача відділу виробничої практики.

Оцінювання підсумкового контролю у вигляді диференційованого заліку здійснюється на підставі усної відповіді на контрольні питання, розв'язування ситуаційних задач, інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних обстежень та виконання практичних навичок.

Оцінювання усної відповіді під час підсумкового контролю

Оцінку «**відмінно**» отримує студент, який твердо знає програмний матеріал, глибоко і міцно його засвоїв, вичерпно, послідовно, логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою.

Оцінку «**добре**» отримує студент, який твердо знає програмний матеріал, грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значної неточності у відповіді на запитання,

правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

Оцінку «**задовільно**» отримує студент, який знає основний матеріал, але не знає його деталей, допускає неточності, недостатньо правильне формування, порушує послідовність у виконанні програмного матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок.

Оцінку «**незадовільно**» отримує студент, який не знає значної частини програмного матеріалу, допускає значні помилки в його виконанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички.

Оцінювання ситуаційних задач/інтерпретації лабораторних та інструментальних методів дослідження під час підсумкового контролю.

Оцінку «**відмінно**» отримує студент, який грамотно та в логічній послідовності дає відповіді на завдання до ситуаційної задачі, тобто правильно формує діагноз, визначає тактику ведення пацієнта і призначає лікування, правильно і клінічно обґрунтовано інтерпретує результати лабораторних та інструментальних методів досліджень і робить правильне клінічне заключення та виконав максимальну кількість відповідних практичних навичок.

Оцінку «**добре**» отримує студент, який добре володіє теоретичним матеріалом та в логічній послідовності надає відповіді на питання до ситуаційної задачі, але допускає неточності, які швидко виправляє при уточнюючих питаннях викладача при формуванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта і призначає лікування з незначними помилками, які несуттєво могли б вплинути на стан пацієнта, з незначними неточностями у клінічній інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження і робить правильне клінічне заключення, виконав середню кількість відповідних практичних навичок.

Оцінку «**задовільно**» отримує студент, який знає основний матеріал, але при відповідях на питання до ситуаційної задачі допускає значні неточності, або має труднощі при формуванні діагнозу, визначенні тактики ведення пацієнта, призначене лікування може суттєво вплинути на стан пацієнта, при інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження робить суттєві помилки у клінічному заключенні, які можуть вплинути на визначення подальшої тактики ведення пацієнта призвести до погіршення стану, виконав мінімальну кількість відповідних практичних навичок.

Оцінку «**незадовільно**» отримує студент, який не знає відповіді на одне з питань до ситуаційної задачі, не може зробити клінічне заключення при інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження, не володіє базовими знаннями та визначеннями, не знає відповіді на уточнюючі питання викладача, виконав менше мінімальної кількості практичних навичок.

Оцінювання виконання практичних навичок під час підсумкового контролю

Оцінку «**відмінно**» отримує студент, який знає хід та послідовність самостійного виконання маніпуляції під час виконання практичного завдання, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок та вірно з чітким формуванням узагальнень та висновків, робить клінічне заключення, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

Оцінку «**добре**» отримує студент, який допускає неточності при виконанні маніпуляції, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може демонструвати виконання практичної навички в цілому і робить узагальнюючі висновки з незначними помилками, які несуттєво впливають на клінічне заключення.

Оцінку «**задовільно**» отримує студент, який знає основний матеріал, але не знає його деталей, допускає неточності, недостатньо правильне формування, порушує послідовність у виконанні маніпуляції і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок. Допущені неточності можуть суттєво вплинути на клінічне заключення.

Оцінку «незадовільно» отримує студент, який не може демонструвати виконання практичної навички, зазнає труднощів при виконанні маніпуляції, порушує порядок виконання і не може зробити клінічне заключення.

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Оцінювання підсумкового контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Інструкції щодо оцінювання навчальної діяльності студентів Буковинського державного медичного університету в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу» (схваленої рішенням Вченої ради від 29 травня 2014 року, протокол № 9) та листа МОЗ України від 15.04.2014 № 08.01-47/10395 щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку. Оцінювання складання диференційованого заліку здійснюється за традиційною 4-бальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») з подальшою конвертацією у 200-бальну шкалу. На підставі оцінювання усної відповіді на контрольні питання, розв'язування ситуаційних задач, інтерпретації результатів лабораторних та інструментальних обстежень та виконання практичних навичок обчислюється середньоарифметична оцінка (САО), округлена до 2 (двох) знаків після коми, яка конвертується:

1) у традиційну 4-бальну шкалу:

Середньоарифметична оцінка	4-бальна шкала
4,5-5,0	5 «відмінно»
3,5-4,49	4 «добре»
3,0-3,49	3 «задовільно»
Менше 3,0	2 «незадовільно»

2) у 200-бальну шкалу:

САО	200-бальна шкала	САО	200-бальна шкала	САО	200-бальна шкала	САО	200-бальна шкала
5	200	4,45	178	3,92	157	3,37	135
4,97	199	4,42	177	3,89	156	3,35	134
4,95	198	4,4	176	3,87	155	3,32	133
4,92	197	4,37	175	3,84	154	3,3	132
4,9	196	4,35	174	3,82	153	3,27	131
4,87	195	4,32	173	3,79	152	3,25	130
4,85	194	4,3	172	3,77	151	3,22	129
4,82	193	4,27	171	3,74	150	3,2	128
4,8	192	4,24	170	3,72	149	3,17	127
4,77	191	4,22	169	3,7	148	3,15	126
4,75	190	4,19	168	3,67	147	3,12	125
4,72	189	4,17	167	3,65	146	3,1	124
4,7	188	4,14	166	3,62	145	3,07	123
4,67	187	4,12	165	3,57	143	3,02	121
4,65	186	4,09	164	3,55	142	3	120
4,62	185	4,07	163	3,52	141	Менше 3	Недостатньо

4,6	184	4,04	162	3,5	140
4,57	183	4,02	161	3,47	139
4,52	181	3,99	160	3,45	138
4,5	180	3,97	159	3,42	137
4,47	179	3,94	158	3,4	136

Оцінка вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності», «Журналу обліку відвідувань та успішності здобувача», «Індивідуального навчального плану здобувача».

Конвертація кількості балів в оцінку за ECTS

Кількість балів з дисципліни «Виробнича лікарська практика з основами медичної комунікації та клінічного мислення», яка нарахована здобувачам, конвертується у шкалу ECTS.

Здобувачі вищої освіти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS наступним чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«Е»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться деканатами для здобувачів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни.

Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. Такі здобувачі після перескладання автоматично отримують бал «Е».

Оцінки з дисципліни «FX», «F» («2») виставляються здобувачам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий модульний контроль. Ця категорія здобувачів має право на перескладання підсумкового модульного контролю за затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі аудиторні заняття з модуля, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового модульного контролю. Ця категорія здобувачів має право на повторне вивчення модуля. За дозволом ректора здобувач може підвищити оцінку з дисципліни шляхом перескладання підсумкового модульного контролю (не більше трьох разів за весь період навчання).

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1 Основна література

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. - Книга 2: Гінекологія: Підручник для студ. мед. ЗВО. - 4-те вид. / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін.; за редакцією В.І. Грищенка, М.О. Щербини. - К., 2020. - 424 с.
2. Внутрішні хвороби: у 2 ч. Ч. 1: Розділи 1–8: Нац. підруч. для лікарів-інтернів, студентів медичних ЗВО, лікарів-практиків терапевт. профілю. Глушко Л.В., Федоров С.В., Скрипник І.М. та ін. К.: Всеукр. спец. видавництво «Медицина», 2019. 680 с.
3. Загальна хірургія /за редакцією Березницького Я.С., Захараца М.П. Мішалова В.Г., Шідловського В.О. - Вінниця, Нова Книга, 2018,- 342 с.
4. Педіатрія: підручник для студентів ВНЗ IV рівня акредитації / за ред. Тяжкої О.В. - вид 5-те. Вінниця: Нова Книга. 2018. - 1152 с.
5. Наказ МОЗ України від 18.07.2024 № 1259 "Про затвердження Стандартів медичної допомоги «Серцево-легенева реанімація у дітей (базові та розширені заходи)», «Серцево-легенева реанімація у дорослих (базові та розширені заходи)»".

19.2. Допоміжна:

1. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Негоспітальна пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антимікробна терапія та профілактика». Київ, НАМН України, 2019. 94.с.
2. Акушерство та гінекологія: у 4 т., Т. 1. Акушерство: підручник / В.М. Запорожан, В.К. Чайка, Л.Б. Маркін та ін. – К.: Медицина, 2017. – 1032 с.
3. Гінекологія. Том 1. Сучасна акушерська практика / В.К. Ліхачов. – Вінниця: Нова Книга, 2022. – 512 с.
4. Бобров О.Є., Паламарчук В.І. Тураєв П.І., Гвоздяк М.М., Мендель М.А. Еталони практичних навичок зі спеціальності «Хірургія»: навчальний посібник // Київ, видавничий дім «Асканія», 2011 – 157с.
5. Гінекологія: підручник / [Пирогова В. І., Булаченко О. В., Вдовиченко Ю. П. та ін.]; за заг. ред. Пирогової В. І. – Вінниця : Нова Книга, 2022. – 400 с.: іл. ISBN 978-966-382-929-6
6. Гринчук Ф.В. Білоокий В.В., Полянський І.Ю. Гострі хірургічні захворювання органів черевної порожнини / Ф.В. Гринчук, В.В.Білоокий. І.Ю.Полянський. - Чернівці: Букрек, 2012.-268 с.
7. Діагностика та лікування розповсюджених синдромів у пульмонології: навч. посіб. / Рішко М. В. [та ін.]; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Закарпат. обл. т-во терапевтів. - Ужгород: Ліра, 2018. - 302 с.
8. Діагностичні критерії основної акушерської патології з імплементацією клінічних протоколів у навчальний процес: Навчально-методичний посібник. / Кравченко О.В., Бирчак І.В., Юр'єва Л.М., Ясніковська С.М., Маринчина І.М., Гошовська А.В., Печеряга С.В.; Буковинський державний медичний університет. - Чернівці: БДМУ, 2017. – 180 с.
9. Діагностичні, лікувальні та профілактичні алгоритми з внутрішньої медицини : навч.-метод. посіб. за ред. проф. В. І. Денесюка; Вінниц. НМУ ім. М. І. Пирогова. Київ: Центр ДЗК, 2015. 151 с.
10. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч.посібник /Л.С. Савка, Л.І. Разінкова. О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. - 3-є вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ “Медицина”, 2017. - 600 с.
11. Європейські настанови з лікування опіків (European Burn Association Guidelines), 2019 рік.

12. Загальна хірургія: підручник / Н.Д.Желіба. С.Д. Хіміч, І.Д. Герич та інш.; під ред. Н.Д.Желіби, С.Д. Хіміча. - 2-ге вид., випр. - К.: ВСІ "Медицина", 2016. - 488 с.
13. Захворювання органів дихання в сімейній медицині: Навч. посіб. для сімейних лікарів, студентів-медиків, лікарів-інтернів. Бабінець Л.С., Боровик І.О., Андріюк Л.В. К., 2019. 312 с.
14. Клінічне обстеження дитини: навчальний посібник для студентів ВНЗ: пер. з рос. /О.В. Катілов, Д.В. Дмигрієв. К.Ю. Дмитрієва, С.Ю. Макаров. - Вінниця: Нова Книга, 2017. - 120 с.
15. Методичні рекомендації щодо дотримання принципів гідності пацієнтів в лікарнях. ГО «РН Capital. Public Health Experts», 2021.
16. Мостовой Ю.М. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи. Нормативні показники. Тракткування змін: Навч. посібник. Київ: Центр ДЗК, 2018. 792 с.
17. Людність та емпатія в охороні здоров'я (посібник для викладачів) - Київ, 2022. - 230 с.
18. Навчальний посібник з акушерства (за ред. І.Б. Венцківської, В.П. Лакатоша, В.М. Куца). - К., 2018. - РА-ГАРМОНІЯ - 210с.
19. Наказ МОЗ України № 1269 від 05.06.2019 «Екстрена Медична Допомога: Догоспітальний Етап. Новий Клінічний Протокол»
20. Наказ МОЗ України № 351 від 21.05.2021 р. «Про затвердження клінічного протоколу надання медичної допомоги пацієнтам з онкологічною патологією».
21. Наказ МОЗ України № 362 від 19.10.2017 р. «Клінічні рекомендації з надання невідкладної медичної допомоги пацієнтам з травмами та опіками».
22. Наказ МОЗ України № 555 від 12.06.2019 р. «Про затвердження протоколу надання медичної допомоги при гострій патології органів грудної порожнини»
23. Наказ МОЗ України № 602 від 03.08.2020 р. «Про затвердження протоколу надання медичної допомоги при гострій абдомінальній патології».
24. Наказ МОЗ України №1437 від 09.02.2022 р. Стандарти медичної допомоги «Нормальна вагітність».
25. Наказ МОЗ України №151 від 24.01.2022 р. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гіпертензивні розлади під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді».
26. Наказ МОЗ України №151 від 24.01.2022 р. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гіпертензивні розлади під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді».
27. Наказ МОЗ України від 09.03.2022 № 441 "Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах"
28. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 05. 06. 2019 № 1269 «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол».
29. Невідкладна хірургія органів черевної порожнини (стандарти організації та професійно орієнтовані алгоритми надання медичної допомоги) / Березницький, Я.С., Бойко В.В., Велигоцький М.М., Дубров, С. Ота ін.; ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України», Київ. – 2018.
30. Невідкладна хірургія органів черевної порожнини (стандарти організації та професійно орієнтовані алгоритми надання медичної допомоги) / За ред. Фоміна П.Д., Усенко О.Ю., Березницького Я.С. – К.: Бібліотека «Здоров'я України», 2018. — 354 с.
31. Невідкладні стани в хірургії: навчальний посібник (ВНЗ І-ІІІ р. а.) / К.М. Бобак, А.І. Бобак, В.В. Киретів та ін.; за ред. Л.М. Ковальчука – «Медицина» - 2017 - 560 с. ISBN: 978-617-505-370-6

32. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. – Київ, 2018. – 208 с.
33. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с.
34. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 3. – Київ, 2018. – 236 с.
35. Пропедевтика в педіатрії: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. А. Георгіянц [та ін]; за ред О. П. Волосовця, М. А. Георгіянц ; Нац. фармац. ун-т МОЗ України . - Харків : НФАУ: Золоті сторінки. 2016.- 351 с.
36. Пропедевтична педіатрія: підручник для студентів ВНЗ / В.Г. Майданник, В.Г. Булай, О.З Гнатейко [та ін.]; за ред проф. В.Г. Майданника. - 2-ге вид., випр та допов. - Вінниця: Нова Книга. 2018. - 872 с.
37. Ситуаційні задачі з гінекології: навчальний посібник. / І.З.Гладчук, А.Г.Волянська, Г.Б.Щербина та інш.; за ред. проф. І.З.Гладчука. - Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2018.- 164 с.
38. Спеціальні компетенції з дисципліни «Акушерство та гінекологія». У 2 ч. Ч. 1 «Гінекологія»: Навчальний посібник / О.В. Кравченко, С.М. Ясніковська, В.М. Соловей. Укр. Буковинський державний медичний університет. - Чернівці: БДМУ, 2020. – 152 с. ISBN 978-966-697-861-8
39. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоеспеціалізованої) медичної допомоги «Аномальні маткові кровотечі», затверджений наказом МОЗ України від 13.04.2016р. №353.
40. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги «Аномальні маткові кровотечі» (затверджено Наказом МОЗ України 13.04.2016 № 353 (зі змінами 23.09.2016 № 994).
41. Усенко О.Ю., Білоус Г.В., Путинцева Г.Й. Хірургія. 3-тє видання // Київ – ВСВ «Медицина» - 2015 – 416с.
42. Хірургічні хвороби: підручник / Березницький Я.С., Вільцанюк О.А., Желіба М.Д., Фомін П.Д. та ін.; за ред. П.Д.Фоміна, Я.С. Березницького. К.: ВСВ «Медицина», 2016. - 408 с.
43. Хірургія: підручник.у 2-х томах. Т. 1 / С.О. Бойко, О.О. Болдіжар, П.О. Болдіжар, та ін.; Вінниця : Нова Книга, 2019 р. – 704 с.
44. «Advanced Trauma Life Support (ATLS)» від Американської асоціації хірургів-травматологів (2021 рік).
45. ACOG Committee Opinion No. 587: Effective patient-physician communication. Obstet Gynecol. 2014 Feb;123(2Pt1):389-393.
46. AVOIDING COMMON ERRORS IN PEDIATRIC EMERGENCY MEDICINE. Textbook edited by Dale P. Woolridge, 2021 – 786 p.
47. Emergency and intensive care by most common somatic and endocrine diseases in children. Manual for the Practical Classes for the Undergraduate Students of the Department of Medicine. T.V. Sorokman, S.V. Sokolnyk, D.R. Andriychuk, Yu.F. Marchuk, O.F. Marchuk, L.Yu. Khlunovska., Chernivtsi, BSMU, 2021- 63 p.
48. Hardavella G, Aamli-Gaagnat A, Frille A, Saad N, Niculescu A, Powell P. Top tips to deal with challenging situations: doctor-patient interactions. Breathe (Sheff). 2017;13(2):129-135.
49. Hull SK, Broquet K. How to manage difficult patient encounters. Fam Pract Manag. 2007 Jun;14(6):30-4.
50. Jeffrey D. Empathy, sympathy and compassion in healthcare: Is there a problem? Is there a difference? Does it matter? J R Soc Med. 2016 Dec;109(12):446-452.
51. Mohammadreza Hojat. Empathy in Health Professions Education and Patient Care. Springer International Publishing Switzerland, 2016.

52. Pediatrics. Clinical Handbook. Joe Esland, Edinburgh Anouska, Arif Khan Scion Publishing Ltd, 2019 – 329 p.
53. Ranjan P, Kumari A, Chakrawarty A. How can Doctors Improve their Communication Skills?. J Clin Diagn Res. 2015;9(3):JE01-JE4. <https://doi.org/10.7860/JCDR/2015/12072.5712>
54. Ruczynski, L.I., van de Pol, M.H., Schouwenberg, B.J. et al. Learning clinical reasoning in the workplace: a student perspective. BMC Med Educ 22, 19 (2022).

19.3. Інформаційні ресурси

1. <http://www.chestjournal.org/>
2. <https://guidelines.moz.gov.ua/documents>
3. Medscape from WebMD <http://www.medscape.com>
4. Up To Date <http://www.uptodate.com>
5. <http://www.ginasthma.org/>
6. <http://www.goldcopd.org/f>
7. <http://www.ifp.kiev.ua/>
8. <https://www.nice.org.uk/>
9. <https://cprguidelines.eu/>
10. <https://urc.org.ua/>
11. <https://ebcog.eu/>
12. <https://www.eapaediatrics.eu/>
13. <https://www.europeansurgicalassociation.org/>
14. Сервер дистанційного навчання Буковинського державного медичного університету в системі MOODLE – <http://moodle.bsmu.edu.ua/>

УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

Волошинович Н.С. – завідувач відділу виробничої практики, доцент закладу вищої освіти кафедри акушерства та гінекології, к.мед.н.;

Коротун О.П. – доцент закладу вищої освіти кафедри педіатрії та дитячих інфекційних хвороб, к.мед.н., доцент;

Смандич В.С. – доцент закладу вищої освіти кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб, керівник навчально-тренінгового центру симуляційної медицини, к.мед.н., доцент;

Хлуновська Л.Ю. – доцент закладу вищої освіти кафедри педіатрії та медичної генетики, к.мед.н., доцент.